

OPONENTSKÝ POSUDEK DISERTAČNÍ PRÁCE

Název práce: **Validace interaktivních učebnic pro základní školy**

Autor: Mgr. Petr Simbartl

Vedoucí práce: Ing. Petr Michalík, Ph.D.

Posuzoval: doc. PaedDr. Jiří Vaníček, Ph.D.

Obsah a uspořádání práce

Téma disertační práce se týká přínosu interaktivních učebnic ke zkvalitnění výuky ve školách. V teoretické části se autor zabývá terminologií, aktuálním stavem, uvádí a cituje výzkumy nasazení učebnic do výuky a též výzkumy validace učebnic. Vychází z bohatých mezinárodních zdrojů. V teoretické části vidím terminologické nedostatky; např. autor si za cíl práce dává vyzkoumat vliv použití interaktivní učebnice na znalosti a myšlenkové operace žáků, tyto dva psychologické termíny ovšem nedefinuje, přistupuje k nim intuitivně. Podobně chybí v teoretické části pasáž, věnující se validaci učebnic. V kapitole 4, v níž se věnuje zjištění stavu, se téma rozšiřuje na použití ICT obecně a zase zužuje na interaktivní učebnice.

Cíle práce

Hlavním cílem práce je zjistit vliv používání interaktivní učebnice ve výuce vybraného vyučovacího předmětu na znalosti žáků a jejich schopnost s nimi mentálně pracovat, porovnat textové a mimotextové složky vybrané interaktivní učebnice s knižní a praktické zkušenosti učitelů s interaktivními učebnicemi ve výuce. Cíle práce pokrývají širokou oblast, což nese riziko dostačující hloubky zkoumání. Např. cíl č. 5 zjišťování zájmu rodičů o využívání tabletů s validací učebnice jako takovou úzce nesouvisí a rozšiřuje tak téma práce.

Přístup k řešení a výsledky

Z metodologického pohledu autor vhodně volil kombinovaný výzkum, tedy analýzu obtížnosti a vybavenosti učebnice podle Pluskala a Průchy a pedagogického experimentu, s kvantitativní částí formou experimentální výuky a kvalitativní metody pozorování. Velice pěkný kvalitativní i navazující kvantifikující výzkum je popsán v kapitole 6.6. Provedený výzkum poskytuje zajímavá zjištění, např. že použití interaktivních učebnic nemá pozitivní vliv na znalosti žáků, ovšem ulehčuje žákovi učení. Také zjištění týkající se vztahu učitelů k interaktivním učebnicím jsou přínosem k poznání dané oblasti.

V kapitole 5 je analyzována jedna z interaktivních učebnic. Autor k analýze přistoupil z více pohledů. Bylo nasazeno několik kvalitních přejetých

metodologických postupů týkajících se obtížnosti textu, didaktické vybavenosti učebnice, měření počtu prvků neverbálních geografických informací. Metodika analýzy je popsána kvalitně; je patrné, že autor prokázal zvládnutí analýzy učebnic podle daných kritérií, provedený výzkum je dobře a srozumitelně popsán. Cenné je, že při výběru validovaných učebnic se neomezil na český prostor. Nenašel jsem ovšem, že by autor kladl akcent na validování interaktivity nebo že by se pokusil doplnit stávající kritéria validace novými.

Formální stránka

Použitá literatura je aktuální a reprezentativní, správně citována a zpracována podle normy.

Kvalitu práce snižuje finální verze textu a zpracování. V práci se ve velké míře objevují překlepy, typografické i gramatické chyby. Sled velmi krátkých vět, střídání mluvnických časů, nevhodné předložky, nelogické vsuvky, chybný slovosled apod. pak text znečitelnují (např. str. 15, 16, 57, 58, 93 a další). Používání termínu student v souvislosti se základní školou není vhodné (str. 95). Formátovacím chybám se nevyhnuly ani grafické prvky (např. str. 58, 61) a práce tak budí dojem nekvalitní finalizace.

Závěr

Téma práce je nosné, na projektu bylo odvedeno množství práce, některé výzkumy jsou velmi pěkně zpracovány. Zdá se však, že byly vedeny spíše s cílem popsat parametry, které by měla mít ideální interaktivní učebnice, nikoliv posunout poznání oboru v oblasti validace interaktivních učebnic. Protože závěrečné shrnutí výsledků práce obsahuje i přejaté výsledky, lze se v něm hůře orientovat v tom, co je výsledek autorova výzkumu.

Přes uvedené nedostatky a s přihlédnutím k dobré publikační činnosti autora práci doporučuji k obhajobě.

Dovoluji si předložit následující otázku do rozpravy:

Interaktivní učebnice se od klasické učebnice odlišuje svojí interaktivitou. Jak byste interaktivitu definoval, jakým způsobem lze zkoumat její přítomnost a míru zastupení v učebnici a nakolik byly převzaté porovnávací testy kvality učebnic citlivé na interaktivitu, případně jak byla interaktivita při analýze interaktivních učebnic zohledněna?

V Českých Budějovicích 1. 6. 2015